

Sygn. akt V Ca 1807/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SSO Beata Gutkowska (spr.)

Sędziowie: SO Bożena Miśkowiec

SO Adrianna Szewczyk-Kubat

Protokolant sekr. sądowy Małgorzata Roś

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2013 r. na rozprawie sprawy

z wniosku A. C. (1)

z udziałem J. K.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestnika

od postanowienia Sądu Rejonowego w P.

z dnia 28 grudnia 2012 r., sygn. akt I Ns 257/12

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że w punkcie III kwotę 104.438,50 (sto cztery tysiące czterysta trzydzieści osiem 50/100) złotych zastąpić kwotą 86.086,40 (osiemdziesiąt sześć tysięcy osiemdziesiąt sześć 40/100) złotych oraz kwotę 52.219,25 (pięćdziesiąt dwa tysiące dwieście dziewiętnaście 25/100) złotych zastąpić kwotą 43.043,20 (czterdzieści trzy tysiące czterdzieści trzy 20/100) złotych oraz punktowi V nadać treść: „ustalić, że uczestnik J. K. poniósł nakłady z majątku odrębnego na majątek wspólny w kwocie 36.704,17 (trzydzieści sześć tysięcy siedemset cztery 17/100) złote;
2. oddalić apelację w pozostałej części;
3. ustalić, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania w instancji odwoławczej związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt: V Ca 1807/13

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 2 lutego 2012 roku A. C. (1) domagała się ustalenia, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków wnioskodawczyni i J. K. wchodzi własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), położone w P. przy ul. (...), wskazując, że jego wartość wynosi 270 000 zł i wnosząc o przyznanie przedmiotowego lokalu na rzecz uczestnika, ze spłatą na jej rzecz w wysokości 115 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wydania orzeczenia tytułem wyrównania jej udziału w majątku wspólnym.

W odpowiedzi na wniosek J. C. wniósł o obniżenie wysokości spłaty do wartości 1/3 tego czego domaga się wnioskodawczyni.

Wnioskodawczyni zmieniła swoje stanowisko po wykonaniu opinii przez biegłego, wnosząc o zasądzenie spłaty w wysokości połowy wartości mieszkania.

Uczestnik wniósł natomiast o obniżenie wysokości spłaty o kwotę 7 500 zł z uwagi na to, że to wyłącznie on dokonywał wpłat na poczet kredytu z własnego wynagrodzenia po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej. Dodatkowo wniósł o zaliczenie jego nakładu z majątku odrębnego na majątek dorobkowy w kwocie 10 000 zł stanowiącej kwotę ze sprzedaży samochodu na poczet zakupu mieszkania.

W piśmie z dnia 31 października 2012 r. uczestnik wniósł o rozliczenie w ramach podziału majątku dorobkowego nakładu w postaci 20 800 zł z tytułu posiadania przez niego samochodu osobowego ze sprzedaży, którego przeznaczono środki na zakup mieszkania, kwoty 12 400 zł, którą samodzielnie spłacił od dnia 4 sierpnia 2009 r. do września 2012 r. kwoty 3 000 zł z polisy, z której zrezygnował na poczet zakupu mieszkania oraz kwoty 10 000 zł z tytułu pożyczki z dnia 17 grudnia 2001 r. na zakup mieszkania udzielonej w zakładzie pracy.

Na rozprawie w dniu 31 października 2012 r. wnioskodawczyni rozszerzyła swoje żądanie i domagała się zasądzenia kwoty 15 300 zł. tytułem poniesionych wydatków na poczet wynajmu mieszkania poczynszy od daty wyprowadzenia się do maja 2010 r. Podniosła, że nie rości sobie pretensji co do przejętych przez uczestnika samochodów.

Pismem z dnia 14 listopada 2012 r. wnioskodawczyni domagała się rozliczenia dodatkowo środków zgromadzonych na funduszu emerytalnym pozwanego.

Orzeczeniem z dnia 28 grudnia 2012r. Sąd Rejonowy w P. postanowił, w pkt:

I. ustalić, iż w skład majątku wspólnego byłych małżonków A. C. (1) i J. K. wchodzi następujące składniki:

1) własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, położonego w P. przy ul. (...) o pow. 32,51 m. kw., dla którego Sąd Rejonowy w P. prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) o wartości 208 877,00 zł;

2) środki zgromadzone na rachunku J. K. w (...) S.A. w W. w liczbie 2206,2650 j.r. o wartości 69 673,75 zł;

3) środki zgromadzone na rachunku A. C. (1) w (...) S.A. w W. w liczbie 693,7783 j.r. o wartości 21 909,52 zł;

II. dokonać podziału majątku wspólnego byłych małżonków A. C. (1) i J. K. w ten sposób, iż :

1) uczestnikowi J. K. przyznać własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, położone w P. przy ul. (...) o pow. 32,51 m. kw., dla którego Sąd Rejonowy w P. prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) o wartości 208 877,00zł;

2) dokonać przesunięcia środków zgromadzonych na rachunku J. K. w (...) S.A. w W. na rachunek A. C. (1) w (...) S.A. w W. w wysokości 756,24335 j.r., o wartości 23 882,16 zł;

III. zasądzić od uczestnika J. K. na rzecz wnioskodawczyni A. C. (1) kwotę 104 438,50 zł tytułem spłaty, płatną w dwóch równych ratach po 52 219,25zł każda, z czego:

1) pierwsza rata płatna w terminie 3 miesięcy liczonym od daty uprawomocnienia się niniejszego postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności należnymi od dnia następnego po dniu płatności do dnia zapłaty;

2) druga rata płatna w terminie 1 roku liczonym od daty uprawomocnienia się niniejszego postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności należnymi od dnia następnego po dniu płatności do dnia zapłaty;

IV. oddalić wniosek wnioskodawczyni A. C. (1) o zwrot kosztów poniesionych na wynajem mieszkania w okresie od sierpnia 2009 roku do września 2012r.;

V. oddalić wniosek uczestnika J. K. o zwrot nakładów;

oraz orzekł o kosztach postępowania.

Podstawą wydania powyższego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i rozważania:

W dniu 07 października 2000 r. A. C. (1) i J. K. zawarli związek małżeński.

W dniu 17 grudnia 2001 r. J. K. zawarł umowę pożyczki z Akademią (...) z Zakładowego Funduszu Mieszkaniowego opiewającą na kwotę 10 000 zł. Małżonkowie na poczet zakupu nieruchomości lokalowej w budynku przy ul. (...) zawarli w dniu 28 grudnia 2001 r. umowę kredytu z Bankiem (...) Oddział w W. na kwotę 35 000 CHF.

W dniu 28 czerwca 2002 r. J. K. wydał dyspozycję likwidacji polisy na wypadek śmierci i dożycia, którą to umowę zawarł na okres od dnia 1 stycznia 1998 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. Kwota uzyskana z tego tytułu wynosiła 1 521 zł.

Na podstawie umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu i umowy sprzedaży z dnia 9 lipca 2003 r. J. K. i A. C. (1) nabyli na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej własność lokalu nr (...) położonego w P., przy ulicy (...), wraz z prawem związanym – udziałem w nieruchomości wspólnej, w ramach którego przysługuje właścicielowi lokalu prawo do korzystania z miejsca postojowego nr (...) w wielostanowiskowym garażu podziemnym. Cena zakupu tego lokalu na datę zawarcia umowy wynosiła 97 205, 97 zł. Dla przedmiotowej nieruchomości prowadzona jest w Sądzie Rejonowym w P. księga wieczysta (...). W dziale IV tej księgi wpisana jest hipoteka umowna zwykła w kwocie 35 000 CHF na zabezpieczenie spłaty kredytu udzielonego w dniu 28 grudnia 2001 r. na poczet zakupu przedmiotowego mieszkania .

W sierpniu 2009 r. A. C. (1) wyprowadziła się, z powodu konfliktu z mężem ze wspólnego mieszkania i wynajęła lokal w N..

Począwszy od dnia wyprowadzenia się J. K. dokonywał wszelkich opłat związanych z lokalem, a A. C. (1) uiszczała opłaty związane z wynajmem lokalu.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 11 maja 2010 r., w sprawie IV C 540/09 orzekł rozwiązanie małżeństwa A. K. i J. K. przez rozwód. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 02 czerwca 2010 r.

Wartość rynkowa nieruchomości lokalowej według stanu z chwili ustania wspólności ustawowej małżeńskiej, a według cen z chwili obecnej wynosi 208 877 zł.

W dniu 26 czerwca 2012 r. J. K. dokonał nadpłaty kredytu w kwocie 20 000 zł. Obecne zadłużenie z tytułu spłaty kredytu wynosi 16 000 zł.

W trakcie trwania związku małżeńskiego J. K. zgromadził na rachunku emerytalnym w (...) (...)O j.r., a ich wartość stanowiła wg wyceny jednostki rozrachunkowej na dzień 28 listopada 2012 r. kwotę 69 673, 75 zł , natomiast A. C. (1) w tym samym funduszu emerytalnym zgromadziła 693, 7783 j.r. o łącznej wartości 21 909, 52 zł.

A. C. (1) pracuje przez okres 10 miesięcy w roku, w różnych przedszkolach uzyskując wynagrodzenie 5 – 5,5 tys. zł. Ma na utrzymaniu jedno dziecko. Ponosi koszty wynajmu mieszkania w kwocie po 1 200 zł miesięcznie.

J. K. jest zatrudniony na umowę na czas określony do dnia 14 lutego 2014 r. w Akademii (...) w W.. Uzyskuje miesięczny dochód z tego tytułu w kwocie 2 800 zł. Dodatkowo uczestnik jest zatrudniony w Gimnazjum (...) jako nauczyciel historii i zarabia tam 2 000 zł. Spłaca kredyt na mieszkanie w kwocie po 400 zł miesięcznie oraz pożyczkę w pracy zaciągniętą na poczet nadpłaty kredytu w kwocie 500 zł. Za media i czynsz ponosi miesięczne wydatki w kwocie 350 zł. Płaci również zobowiązania alimentacyjne w wysokości po 700 zł miesięcznie na córkę. Nie ma żadnych innych

praw do lokali. Posiada samochód D. (...) z 2005 r. . Uzasadniając wydane rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy wskazał, iż z poczynionych ustaleń faktycznych wynikało, że A. C. (1) i J. K. w trakcie trwania związku małżeńskiego nabyli własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), położony w P. przy ul. (...).

Również w oparciu o ten przepis, jak i na podstawie art. 126 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 189 ze zm.) Sąd I instancji zaliczył w poczet majątku dorobkowego środki zgromadzone na rachunkach emerytalnych wnioskodawczyni i uczestnika.

Dokonując podziału majątku wspólnego Sąd Rejonowy miał na uwadze fakt, iż podstawowym celem tej instytucji jest likwidacja węzła współwłasności łącznej łączącego oboje małżonków. Kodeks rodzinny i opiekuńczy reguluje przy tym tą ją w sposób fragmentaryczny nakazując w art. 46 k.r.o. w sprawach nie uregulowanych w tym kodeksie stosowanie odpowiednio przepisów o dziale spadku. Z kolei przepis art. 1035 k.c. nakazuje odpowiednie stosowanie do działy spadku przepisów o współwłasności, tj. art. 210 i następnych kodeksu cywilnego, które przewidują możliwość dokonania podziału majątku poprzez fizyczny podział rzeczy (art. 211 kc), sprzedaż licytacyjną lub przyznanie jej jednej stronie ze splatą na rzecz pozostałych (art. 212 § 2 kc).

Sąd Rejonowy uznał, iż najbardziej racjonalnym rozwiązaniem w niniejszej sprawie, zresztą nie kwestionowanym przez same strony postępowania, było przyznanie własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w P. przy ul. (...), wnioskodawcy. J. K. zamieszkuje bowiem w przedmiotowym lokalu, ponosił na niego nakłady, jak również opłacał opłaty związane z zamieszkiwaniem. W ocenie Sądu I instancji wybrany przez wnioskodawczynię i uczestnika sposób podziału odpowiada wymogom statuowanym w przepisie art. 622 § 2 k.p.c. - przepisom prawa, zasadom współżycia społecznego, jak również interesom osób uprawnionych.

Dokonując rozliczeń z tytułu podziału majątku wspólnego Sąd Rejonowy miał na uwadze, że wartość odrębnej własności lokalu mieszkalnego wraz z prawem związanym wynosiła 208 877 zł i zgodnie z treścią art. 43 § 1 k.r.o. udział każdego z małżonków w majątku wspólnym jest równy. Sąd I instancji ustalił, że należna wysokość splaty na rzecz wnioskodawczyni powinna wynosić połowę tej wartości. W związku z tym na podstawie art. 212 § 1 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o. zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 104 438, 50 zł jako wynik ilorazu 208 877 zł. : 2. Równocześnie na podstawie art. 212 § 3 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o. rozłożył zasądzoną od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni na dwie równe raty, pierwszą płatną w terminie 3 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia, a drugą płatną w terminie jednego roku od daty uprawomocnienia się orzeczenia, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności. Sąd Rejonowy uznał, iż dokonanie splaty w powyższych terminach przez uczestnika było w pełni realne, albowiem jest on osobą pracującą, uzyskującą miesięczny dochód w kwocie około 5 000 zł. Dodatkowo – sam uczestnik deklarował splatę w wysokości 1/3 tego co żądała wnioskodawczyni, w związku z czym uznać należy, że co najmniej liczył się on z koniecznością jej uiszczenia na rzecz A. C. (1). Zasądzenie odsetek w wysokości ustawowej w przypadku uchybienia znajdowało podstawę prawną w treści art. 481 § 1 i 2 kc w zw. z art. 212 § 3 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o.

W zakresie transferu środków zgromadzonych na rachunkach emerytalnych A. C. (1) i J. K. w czasie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej Sąd I instancji oparł rozstrzygnięcie na podstawie art. 126 cyt. wyżej ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz art. 43 kro. Małżonkowie zgromadzili wspólnie na rachunkach emerytalnych 2 900, 0433 j.r. (2 206, 2620 j.r. + 693, 7783 j.r.), przy czym wartość każdej z jednostek na datę orzekania wynosiła 31, 58 zł. A zatem, przy uwzględnieniu równych udziałów małżonków w majątku dorobkowym, należna każdemu z małżonków wysokość jednostek zgromadzonych na funduszach emerytalnych wynosiła 1450,02165 j.r., w związku z czym Sąd Rejonowy dokonał przesunięcia na rachunek emerytalny uczestniczki brakującej ilości jednostek rozrachunkowych odejmując od wskazanej wielkości posiadaną przez uczestniczkę wartość.

Za niezasadne uznał Sąd I instancji żądanie początkowo zgłaszane przez wnioskodawczynię, a następnie przez uczestnika J. K. dotyczące odliczenia od wartości splaty kredytu zaciągniętego wspólnie przez małżonków na poczet zakupu nieruchomości lokalowej.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury przy szacowaniu składników majątku wspólnego należy uwzględnić obciążenie zmniejszające rzeczywistą wartość tych składników, a w szczególności obciążenie o charakterze prawnorzeczowym, za które ponosi odpowiedzialność każdorazowy właściciel nieruchomości, zwłaszcza obciążenie hipoteką. Biegła wydając opinię wskazała, że nieruchomość lokalowa jest obciążona hipoteką. Obciążenie hipoteczne ciężące na przedmiotowym lokalu było co prawda wysokie (sięgające prawie połowy wartości wycenianej nieruchomości), niemniej jednak wysokość zobowiązania kredytowego była niska i jak wskazał sam uczestnik wynosiła 16 000 zł. Realne obciążenie nieruchomości sięgało zatem 7,6% wartości nieruchomości. W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy uznał, że nie zachodzą żadne szczególne względy uzasadniające obniżenie wartości nieruchomości lokalowej, a co za tym idzie – obniżenie wysokości spłaty. Podział majątku wspólnego obejmuje tylko i wyłącznie aktywa, nie dotyczy natomiast obciążających majątek wspólny zobowiązań wobec osób trzecich. Uwzględnienie w wartości nieruchomości kredytu mieszkalnemu abstrahowałoby od skutków prawnych wynikających z dokonania podziału majątku wspólnego. Ponadto Sąd Rejonowy wskazał, że po uprawomocnieniu orzeczenia uczestnik jako właściciel lokalu mieszkalnego, pozostanie wobec banku dłużnikiem rzeczowym i osobistym, natomiast prawo wnioskodawczyni ograniczy się do spłaty z połowy wartości nieruchomości, natomiast wobec banku będzie ona nadal dłużnikiem osobistym.

Z przepisu art. 45 § 1 i 2 k.r.o. oraz art. 567 § 1 k.p.c. i art. 686 k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c. w zw. z art. 618 k.p.c., wynika, że Sąd może orzekać w przedmiocie wniosku o rozliczenie wartości nakładów i wydatków z majątku odrębnego na majątek dorobkowy jedynie na wniosek zgłoszony przez byłych małżonków.

Uczestnik zgłaszał w niniejszym postępowaniu roszczenia o rozliczenie wartości poczynionych przez niego nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny, niemniej jednak przedstawione przez niego wnioski dowodowe Sąd Rejonowy uznał za niewystarczające dla wykazania zasadności dochodzonych przez niego roszczeń (art. 6 k.c.).

Uczestnik na rozprawie w dniu 18 września 2012 r. został zobowiązany przez Sąd I instancji do przedstawienia wniosków, celem udowodnienia twierdzeń przez niego podnoszonych, pod rygorem uznania ich za niewykazane. W odpowiedzi na powyższe zobowiązanie uczestnik złożył jedynie zaświadczenie z Wydziału Komunikacji i Transportu o zarejestrowaniu na jego rzecz samochodu N. (...) począwszy od dnia 05 sierpnia 1997 r. do dnia 03 października 2010 r., V. (...) począwszy od dnia 15 września 2000 r. do dnia 23 stycznia 2001 r. i M. (...) począwszy od dnia 31 stycznia 2001 r. do dnia 09 lipca 2003 r. W późniejszym terminie zostały zgłoszone dowody z dokumentów, z których wynikało, że uczestnik zlikwidował polisę ubezpieczeniową oraz zaciągnął pożyczkę na poczet zakupu mieszkania oraz dokonywał spłaty i nadpłaty mieszkaniowego kredytu hipotecznego.

Dowody w postaci zaświadczenia z Wydziału Komunikacji, zaświadczenia o likwidacji polisy, jak również umowę pożyczki Sąd Rejonowy potraktował jedynie jako dowód na to, że uczestnik mógł uzyskać środki pieniężne ze wskazanych źródeł, niemniej jednak, zdaniem Sądu I instancji, nie można było przyjąć w świetle przedstawionych dowodów w niniejszej sprawie, że środki te zostały spożytkowane jako nakład na majątek wspólny stron. Dodatkowo twierdzenia uczestnika co do przeznaczenia środków uzyskanych z ww. tytułów były przez niego przedstawiane w sposób różnorodny, a ponadto w oceni Sądu Rejonowego, w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego budziły zasadnicze wątpliwości.

Zaciągnięty przez strony kredyt na zakup mieszkania w dniu 28 grudnia 2001 r. wynosił 3500 CHF i trudno było zdaniem Sądu I instancji, uznać aby na poczet budowy lokalu wnioskodawca musiał wpłacić większe środki, skoro wartość nieruchomości w dacie jej zakupu, wynosiła 97 205, 97 zł. W związku z tym za niezbędnym, dla wykazania prawdziwości twierdzeń wnioskodawcy, było przedstawienie dowodów, z których wynikałoby na jaki konkretnie cel została spożytkowana kwota z tytułu zlikwidowanej przez uczestnika polisy ubezpieczeniowej w dniu 28 czerwca 2002 r. Data likwidacji tej polisy nie była bowiem zbliżona ani do daty zaciągnięcia pożyczki, ani do daty zakupu nieruchomości. Na poczet nakładów z majątku odrębnego na majątek dorobkowy nie mogły być również, w ocenie Sądu Rejonowego, zaliczone środki z tytułu pożyczki z Zakładowego Funduszu Mieszkaniowego opiewającej na kwotę 10 000 zł, ponieważ z treści umowy zawartej w dniu 17 grudnia 2001 r. § 3 wynika, iż pożyczka ta była spłacana począwszy od miesiąca grudnia 2001 r. z wynagrodzenia uczestnika, które niewątpliwie stanowiło majątek dorobkowy

stron. Również samochód marki M. (...) sprzedany w dacie 9 lipca 2003 r. nie mógł być zaliczony na poczet nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny stron. Samochód ten został zakupiony w czasie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej, a więc stanowił majątek wspólny stron. Dodatkowo uczestniczka zaprzeczyła, aby środki ze sprzedaży tego samochodu zostały przeznaczone na zakup mieszkania, a uczestnik nie przedstawił żadnych dowodów celem wykazania tej okoliczności.

Sąd Rejonowy wskazał także, że problematyczną kwestię w niniejszej sprawie stanowiło rozliczenie wydatków związanych ze spłatą kredytu hipotecznego przez uczestnika. Bezsportnym w niniejszej sprawie było to, że począwszy od sierpnia 2009 r. do dnia orzekania uczestnik samodzielnie spłacał rat kredytu mieszkaniowego, jak również, że dokonał nadpłaty kredytu w czerwcu 2012r. na kwotę 20 000 zł, niemniej jednak w świetle zaistniałego pomiędzy stronami stanu faktycznego Sąd Rejonowy ocenił żądanie uczestnika jako niezasadne.

Po dacie wyprowadzenia się wnioskodawczynie ze wspólnej nieruchomości lokalowej ponosiła ona koszty związane z wynajmem lokalu, a uczestnik ponosił koszty związane z opłatami i kredytem mieszkaniowym. Wnioskodawczynie złożyła wniosek o rozliczenie kosztów związanych z wynajmem z lokalu, w związku z tym, że nie mogła zamieszkiwać we wspólnym mieszkaniu. W ocenie Sądu I instancji wniosek ten nie zasługiwał na uwzględnienie. Nie był to bowiem dług zaciągnięty wspólnie, nie wiązał się również z nakładem na majątek dorobkowy. Roszczenia wnioskodawczynie można by było co najwyżej rozpatrywać jako roszczenia z tytułu korzystania przez uczestniczkę z nieruchomości ponad przysługujący mu udział, ale również wówczas, w istniejącej pomiędzy stronami sytuacji faktycznej, nie mogłyby one zostać uwzględnione. Wnioskodawczynie nie wykazała bowiem, że została pozbawiona współposiadania rzeczy lub korzystania z niej przez uczestnika. Wręcz przeciwnie - przyznała, że sama wyprowadziła się z przedmiotowego lokalu, nie sprzeciwiała się samodzielnemu korzystaniu przez uczestnika z nieruchomości i jak nie próbowała w przedmiotowym lokalu zamieszkać. W tej sytuacji, zdaniem Sądu Rejonowego, należało uznać, że zaakceptowała ona istniejący stan rzeczy, a jednocześnie, że doszło pomiędzy współwłaścicielami do zawarcia dorozumianej umowy o podział nieruchomości do korzystania

W ocenie Sądu I instancji na uwzględnienie nie zasługiwały wydatki poczynione przez uczestnika w okresie pomiędzy wyprowadzeniem się uczestniczki ze wspólnej nieruchomości lokalowej do chwili uprawomocnienia się wyroku rozwodowego. Uczestnik nie udowodnił, aby w tym czasokresie raty kredytowe były spłacane z jego majątku odrębnego, a wręcz przeciwnie – wskazał, że były one spłacane z jego wynagrodzenia, które stanowi co do zasady majątek wspólny.

W świetle przepisów prawa w postępowaniu o podział majątku wspólnego, następuje także rozliczenie wydatków dokonanych przez każde z małżonków (lub byłych małżonków) w okresie od ustania wspólności (a więc po dacie prawomocności orzeczenia rozwodowego) do chwili podziału majątku wspólnego. Z treści przepisu art. 42 kro wynika, że do takich wydatków mają odpowiednie zastosowanie przepisy kodeksu postępowania cywilnego o współwłasności w częściach ułamkowych (vide art. 207 k.c.), podstawę dokonania rozliczeń stanowią art. 567 § 1 k.p.c. w zw. z art. 686 k.p.c.

W związku z ustalonym pomiędzy wnioskodawczynią i uczestnikiem sposobem korzystania z nieruchomości lokalowej uznać należy, że w świetle art. 207 k.c. znajdującym zastosowanie zgodnie z art. 567 § 1 k.p.c. w zw. z art. 686 k.p.c., byli małżonkowie dokonali faktycznego rozdzielania pomiędzy siebie wydatków i ciężarów związanych z rzeczą według zastosowanego podziału nieruchomości do użytkowania (quoad usum). Spowodowało to, jak wskazał sam uczestnik, obciążenie go obowiązkiem zapłaty wszelkich obciążeń związanych z nieruchomością, w tym obciążeń kredytowych.

Wobec powyższego Sąd uznał, że podniesione przez uczestnika żądanie o rozliczenie wartości wydatków na poczet kredytu, nie tylko za niezasadne w świetle powyższych analiz, ale również za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego (. 5 k.c.). Źródła konfliktu, który zaistniał pomiędzy stronami nie leżały wyłącznie po stronie wnioskodawczynie, ale to ona poniosła cały ciężar związany z wyprowadzeniem się z domu. Uczestnik korzystał i nadal korzysta ze wspólnego mieszkania zakupionego przez małżonków, jak również z należących do stron nieruchomości, o których podział co prawda żadna ze stron nie wnosiła, jednak w ocenie Sądu Rejonowego, nie oznacza to, że

okoliczność ta nie może być podstawą do weryfikacji żądań stron z punktu widzenia zasad współżycia społecznego. Ponadto Sąd I instancji zauważył, iż wbrew twierdzeniom uczestnika, kredyt na mieszkanie został spłacony z majątku wspólnego małżonków wraz z należnymi odsetkami w prawie 80%. Z tytułu podziału majątku dorobkowego wnioskodawczyni otrzyma jedynie spłatę, a uczestnik – mieszkanie. Porównanie sytuacji prawnej byłych małżonków również, w opinii Sądu Rejonowego, skutkuje negatywną oceną żądania z tytułu wydatków z punktu widzenia zasad współżycia społecznego. Dodatkowo żądanie uczestnika rozliczenia wartości nadpłaty kredytu w wysokości 20 000 zł, którą spłacił zaciągając pożyczkę w czasie trwania niniejszego postępowania Sąd I instancji uznał za nieuzasadnione, wskazując, że w istocie żądanie uczestnika pod względem skutków prawnych nie ograniczało się do zapłaty połowy wartości spłaconych przez niego długów, a do zwolnienia go z zaciągniętych długów.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania Sąd Rejonowy oparł o treść przepisu art. 520 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł uczestnik, zaskarżając je części, tj. co do pkt I – III, V, VII, VIII oraz zarzucając mu:

1. naruszenie art. 126 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych przez jego niewłaściwą interpretację i zastosowanie;
2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu Rejonowego przez przyjęcie, że spłata kredytu przez uczestnika w kwocie 20 000zł w trakcie trwania postępowania, nie podlega rozliczeniu;
3. niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych, związanych z kwestią poniesienia przez uczestnika nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny.

Mając na uwadze powyższe zarzuty uczestnik wniósł o zmianę postanowienia w zaskarżonej części poprzez zaniechanie podziału funduszy emerytalnych, rozliczenie kredytu w kwocie 20 000zł spłaconego przez uczestnika w trakcie procesu, odliczenie od należnej spłaty na rzecz wnioskodawczyni kwoty 15% wartości mieszkania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz dopuszczenie dowodu z zeznań świadka.

Wnioskodawczyni wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest częściowo zasadna.

W ocenie Sądu Okręgowego zasadny jest zarzut nierozliczenia spłaty części kredytu, której uczestnik dokonał z majątku osobistego. Od uprawomocnienia się wyroku rozwodowego uczestnik samodzielnie dokonywał spłaty zaciągniętego przez oboje małżonków na zakup przedmiotowego lokalu mieszkalnego. Dokonywane przez niego spłaty należy potraktować jako nakład na lokal stanowiący współwłasność obojga uczestników i powinny wpływać na rozliczenie obojga małżonków z tytułu podziału majątku. Żądania rozliczenia dokonanych spłat kredytu nie można uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Kredyt obciąża oboje uczestników. W związku z tym spłacanie kredytu przez uczestnika powoduje zmniejszenia obciążenia z tego tytułu wobec banku, także od wnioskodawczyni. Co prawda wnioskodawczyni ponosi koszty wynajmu mieszkania, w którym obecnie mieszka, jednakże uczestnik sam ponosi opłaty związane z przedmiotowym mieszkaniem. Dlatego nie ma w ocenie Sądu Okręgowego, żadnych przesłanek aby jedynie jego obciążała spłata kredytu.

W aktach sprawy znajdują się potwierdzenia, że od momentu rozvodu uczestnik spłacił łącznie 36.704.17 zł. kredytu. W związku z tym Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. 13 § 2 k.p.c. zmienił punkt V zaskarżonego postanowienia.

Połowa tej kwoty tj. 18.352,10 zł. powinna w związku z tym obniżyć spłatę należną wnioskodawczyni od uczestnika. Dlatego Sąd Okręgowy zmienił również punkt III zaskarżonego postanowienia, obniżając wysokość należnej spłaty do kwoty 86.086,40 zł, oraz odpowiednio rat do kwoty 43.043,20 zł.

W pozostałej części apelacja jest nie zasadna i została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. 13 § 2 k.p.c.

Zgodzić się należy z Sądem Rejonowym, że uczestnik nie udowodnił, że poniósł inne nakłady na majątek wspólny. Trafnie wskazuje Sąd Rejonowy, że uczestnik nie przedstawił dowodów, z których wynikałoby na jaki konkretnie cel została spożytkowana kwota z tytułu zlikwidowanej przez uczestnika polisy ubezpieczeniowej w dniu 28 czerwca 2002 r. Data likwidacji tej polisy nie była bowiem zbliżona ani do daty zaciągnięcia pożyczki, ani do daty zakupu nieruchomości. Również samochód marki M. (...) sprzedany w dacie 9 lipca 2003 r. nie mógł być zaliczony na poczet nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny stron. Samochód ten został zakupiony w czasie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej, a więc stanowił majątek wspólny stron. Dodatkowo uczestniczka zaprzeczyła, aby środki ze sprzedaży tego samochodu zostały przeznaczone na zakup mieszkania, a uczestnik nie przedstawił żadnych dowodów celem wykazania tej okoliczności.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił również wniosku uczestnika o rozłożenie na raty należnej wnioskodawczyni spłaty na okres trzech lat, który uczestnik uzasadniał złą sytuacją materialną. Uczestnik przy tym nie wskazał, w jaki sposób jego sytuacja zmieni się w okresie trzech lat lub jak w tym czasie zgromadzi potrzebne środki. Ponadto od chwili orzeczenia rozwodu w 2010 r. (a więc od ponad 3 lat) uczestnik powinien liczyć się z tym, że wnioskodawczyni będzie domagać się podziału majątku wspólnego, a więc już od tego czasu powinien przygotować się do tego.

Nie jest również zasadny zarzut naruszenia art.126 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli małżeństwo członka otwartego funduszu uległo rozwiązaniu przez rozwód lub zostało unieważnione, środki zgromadzone na rachunku członka funduszu, przypadające byłemu współmałżonkowi w wyniku podziału majątku wspólnego małżonków, są przekazywane w ramach wypłaty transferowej na rachunek byłego współmałżonka w otwartym funduszu. Ponieważ oboje uczestnicy posiadali środki zgromadzone w tym samym funduszu, Sąd Rejonowy prawidłowo i zgodnie z tym przepisem, dokonał przesunięcia na rachunek emerytalny wnioskodawczyni brakującej ilości jednostek rozrachunkowych, odejmując od połowy sumy jednostek zgromadzonym przez oboje małżonków, posiadaną przez uczestniczkę ilość.

Skarżący wnosił w apelacji, aby nie dokonywać przesunięcia jednostek, i ewentualnie orzec o spłacie z tytułu podziału tego składnika majątku. W sytuacji, gdy uczestnik uzasadniał złą sytuacją finansową rozłożenie zasądzonej spłaty na dłuższy okres, wniosek o niedokonywanie przesunięcia środków zgromadzonych na rachunku uczestnika, nie mógł być uwzględniony.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji postanowienia, o kosztach postępowania w instancji odwoławczej orzekając na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.